

4.12.2025

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut
Suun terveydenhuolto

**Hyvinvointialuealoite, Kehitysvammaisen erikoishammashoitoon kutsuminen,
PPHVA/3489/00.04.02.01/2025**

Kiitos aloitteesta kehitysvammaisten anestesiahammashoidon kehittämiseksi.

Erityistä tukea tarvitsevilla henkilöillä esiintyy keskimäärin enemmän suunterveysongelmia kuin muilla. Myös osalla kehitysvammaisista henkilöstä suun terveystilanne vaatii tavanomaista enemmän huomiota. Tämä johtuu monista tekijöistä, kuten vaikeudesta toteuttaa riittävää omahoitoa. Samoin joissakin tapauksissa perinteinen hammashoito vastaanotolla voi olla erittäin haastavaa tai jopa mahdotonta. Tällaisissa tilanteissa hammashoito on usein järkevää toteuttaa yleisanestesiassa, jolloin kaikki tarvittavat toimenpiteet voidaan tehdä kerralla. Nukutuksen jälkeen potilaalle laaditaan aina yksilöllinen jatkohoitosuunnitelma.

Hampaiden hoito yleisanestesiassa on perusteltua silloin, kun potilas ei kykene yhteistyöhön tavanomaisessa hammashoidossa ja suussa on hoidon tarvetta, jota ei voida turvallisesti ja tehokkaasti hoitaa muilla menetelmillä. Yleisanestesiasta ei suositella rutiininomaisesti pelkkään tarkastukseen, vaan sen käyttö perustuu aina yksilölliseen lääketieteelliseen arvioon, jossa punnitaan hoidon hyödyt ja nukutuksen riskit.

Vaikka olisi oletettavaa, että perinteinen hammashoito ei onnistu, hammaslääkärin tutkimus ennen anestesiahoitoa on tarpeellinen. Jos kliininen tutkimus ei onnistu, hammaslääkäri voi silti arvioida hoidon tarvetta, kipua, ientulehdusta ja reikiintymistä. Lisäksi potilaan yleisterveys on tärkeää selvittää, jotta anestesian riskit voidaan arvioida. Arvio tehdään aina moniammatillisesti ja tarvittaessa konsultoidaan potilaan omaisia sekä anestesia- ja hammaslääkäreitä.

Tavoitteena on järjestää erityistä tukea tarvitseville potilaille säännöllinen hammashoito ja ennaltaehkäisevät toimet, joilla nukutustarve minimoituu. Käytännössä tämä tarkoittaa arjen suunhoidon tukemista, yksilöllisesti suunniteltuja ammattilaisen tekemiä suun terveystarkastuksia, vaihtoehtoisia hoitomuotoja (esilääkitys ja ilokaasu) sekä tiivistä yhteistyötä läheisten ja hoitohenkilökunnan kanssa. Ratkaisut suunnitellaan yksilöllisesti huomioiden henkilön ikä, suun terveydentila ja toimintakyky.

Potilaat hyötyvät yleensä siitä, että hoitava ammattilainen pysyy samana ja vastaanotto tapahtuu tutussa ympäristössä. Vaikka hoito toteutettaisiin omassa lähihammashoitolassa, ammattilaisella on mahdollisuus konsultoida tarvittaessa erikoishammaslääkäreitä.